

Teknisk vejledning – Finanstilsynets makroøkonomiske stresstest for IRB-realkreditinstitutter (forår 2021)

1. Indledning.....	2
2. De makroøkonomiske scenarier.....	3
3. Metodemæssige antagelser.....	5
3.1 Aktiekurser.....	5
3.2 Udlånsvækst.....	6
3.3 Landbrugets afsætningspriser samt jordpriser.....	6
3.4 Operationelle risici.....	7
3.5 Øvrige antagelser.....	7
3.6 Ny regulering.....	9
3.7 Følsomhedsanalyse med hensyn til nedskrivninger.....	11
4. Resultatark.....	13
4.1 Resultatoplysninger (Resultat).....	14
4.2 Balanceoplysninger (Balance).....	15
4.3 Solvensoplysninger (Solvens).....	15
4.4 Noter til resultatoplysninger (Noter til resultat).....	16
4.5 Forklaringsbidrag til vækst i REA under IRB-metoden (Udvikling i REA).....	16
4.6 NEP- og gældsbufferkrav.....	17
4.7 Supplerende sikkerhedsstillelse (Suppl sikkerhed).....	17
4.8 Balanceindberetning på kapitalcentre (Udvidet balanceindberetning).....	19
4.9 Supplerende oplysninger om udlån (Udlån).....	19
4.10 Supplerende oplysninger om nedskrivninger på ejendoms kategorier (Nedskrivninger).....	19
4.11 Supplerende oplysninger om nedskrivninger på stadier (Nedskrivninger på stadier).....	19
4.12 Risikovægte på defaultede erhvervs- og detaileksponeringer under IRB-metoden.....	20
4.13 Oplysninger om "Exposure-at-default" (EAD).....	21
4.14 Oplysninger om PD, LGD og EL opgjort "Point-in-Time" (PD-LGD-EL PIT).....	21
4.15 Oplysninger om PD, LGD og EL til kapitaldækningsformål (PD-LGD-EL REA).....	22
4.16 Oplysninger om PD migration.....	22
4.17 Effekterne af indfasningen af kommende regulering.....	23
5. Dokumentation.....	23
6. Praktiske forhold.....	30
Bilag 1 – De makroøkonomiske scenarier.....	31
Basisscenarie.....	31
Stress-scenarie 1 – Senere recession.....	31
Stress-scenarie 2 – Tidlig recession.....	32
Bilag 2 – Kort om grundlaget for Finanstilsynets nedskrivningsniveauer.....	33

1. Indledning

Realkreditinstitutter, der er godkendt til at anvende en IRB-metode til opgørelse af kreditrisiko, skal gennemføre stresstest på baggrund af makroøkonomiske scenarier fastsat af Finanstilsynet, jf. "Vejledning om tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov for kreditinstitutter". Baggrunden er, at makroøkonomiske stresstest er en vigtig del af institutternes risikostyring. Formålet med Finanstilsynets makroøkonomiske stresstest er at sikre en tilpas forsigtig tilgang til stresstest i institutterne. Fastlæggelsen af fælles makroøkonomiske scenarier gør det desuden muligt i højere grad at sammenligne stresstestresultaterne på tværs af institutterne.

Stresstestberegningerne på grundlag af Finanstilsynets scenarier, herunder relevante følsomhedsanalyser, skal integreres som en naturlig del af realkreditinstitutternes solvensbehovsdokumentation (ICAAP). Bestyrelsen og direktionen forventes i forlængelse heraf at tage stilling til, hvor meget yderligere kapital instituttet på baggrund af de gennemførte stresstest har behov for at afsætte for at fastholde en hensigtsmæssig kapitaloverdækning eller i øvrigt imødegå de risici, som afdækkes i stresstesten. Det er Finanstilsynets forventning, at stresstestresultaterne inddrages i forbindelse med instituttets fastlæggelse af kapitalmålsætninger. Finanstilsynet har derfor en forventning om, at et realkreditinstitut har en kapitalmålsætning, der er tilstrækkeligt høj til at sikre, at instituttet til enhver tid opfylder kapitalkravet inklusive bufferkrav også under et hårdt stress.

Finanstilsynets scenarier omfatter et basisscenarie og to stress-scenarier. Scenarierne beskriver udviklingen i centrale nøgletal for dansk økonomi i perioden 2021-2023. Instituttet skal foretage stresstestberegninger for 2021, 2022 og 2023, idet der tages udgangspunkt i årsregnskabet og kapitalforhold for 2020. Stresstestberegningerne foretages på grundlag af sammenhængende scenarier for den makroøkonomiske udvikling i Danmark samt en række beregningstekniske antagelser om udviklingen i bl.a. aktiekurser og udlån. Disse er afstemt med udviklingen i de underliggende makroøkonomiske nøgletal. Finanstilsynet har også fastlagt en række supplerende beregningstekniske antagelser om udviklingen i landbrugets afsætningspriser samt jordpriserne.

Stress-scenarierne har karakter af et hårdt henholdsvis et meget hårdt recessionsscenarie. Disse skal supplere de fremadrettede recessionsscenarier, som realkreditinstitutterne selv designer og anvender i institutternes egne makroøkonomiske stresstest, jf. CRR artikel 177.

Resultaterne af stresstestberegningerne skal indberettes til Finanstilsynet. Til det formål er der udformet et resultatark (ét til hvert stress-scenarie), som skal anvendes til indberetningen. Arket omfatter beregninger for instituttets resultatopgørelse og balance samt udvalgte oplysninger fra instituttets opgørelse af solvens, solvensbehov og gearing (kapitalgrundlag,

risikoeksponering, solvensbehov, gearingsgrad) i de forskellige scenarier. Desuden skal der indberettes en række supplerende oplysninger om bl.a. renteindtægter og renteudgifter, nedskrivninger, udlån og belåningsprocenter fordelt efter ejendoms kategorier samt udvalgte kreditrisikoparametre (EAD, PD, LGD, EL). Mange af de oplysninger, der skal indberettes, kan oversættes direkte til poster i de regnskabs- og kapitaldækningsindberetninger, som institutterne foretager til Finanstilsynet. Ansvar for beregningerne ligger hos institutterne. Indberetningen til Finanstilsynet skal indeholde en fyldestgørende dokumentation af valgte metoder og antagelser, herunder særligt en fyldestgørende beskrivelse af anvendte stresstestmodeller.

Realkreditinstitutter, der har datterselskaber, skal som udgangspunkt foretage og indberette stresstestberegninger på to niveauer – for instituttet solo og for (del)koncernen bestående af realkreditinstituttet og dets datterselskaber. Pengeinstitutter, der er godkendt til at anvende en IRB-metode til opgørelse af kreditrisiko, skal også udføre og indberette makroøkonomiske stresstest. Kravene hertil er beskrevet i en særskilt teknisk vejledning.

Indberetningen af makroøkonomiske stresstest til Finanstilsynet skal som udgangspunkt ske én gang om året på grundlag af et opdateret sæt af makroøkonomiske scenarier og med den indberetningsfrist, der fremgår af denne vejledning, jf. afsnit 6. Indberetningsfrekvensen kan øges til to gange om året, hvis Finanstilsynet vurderer, at der er et behov for det.

Kravet om indberetning af makroøkonomiske stresstest gælder som udgangspunkt for IRB-institutter, men Finanstilsynet kan vælge at justere kredsen af institutter, der skal gennemføre og indberette stresstest på grundlag af de fastsatte scenarier.

2. De makroøkonomiske scenarier

De makroøkonomiske scenarier omfatter et basisscenarie og to stress-scenarier, som beskriver udviklingen i en række centrale nøgletal for Danmark i perioden 2021-2023. Basis-scenariet kan tolkes som det mest sandsynlige scenarie (en prognose).

Stress-scenarie 1 – ”Senere recession” – illustrerer et makroøkonomisk forløb med stigende økonomisk aktivitet i 1. halvår af 2021, hvorefter der i 2. halvår af 2021 indtræffer et fornyet konjunkturtilbageslag, der fortsætter ind i 2022 og 2023. Det konjunkturmæssige tilbageslag sker i en situation, hvor dansk økonomi allerede ved indgangen til stress-scenariet befinder sig i en lavkonjunktur, som følge af den globale COVID-19-pandemi. Samlet set har scenariet karakter af en hård recession.

Stress-scenarie 1 vurderes at have lav sandsynlighed, men er ikke utænkeligt.

I lyset af den aktuelt store usikkerhed omkring forløbet af COVID-19-pandemien, er der risiko for, at et konjunkturtilbageslag kan ske allerede i begyndelsen af 2021. Derfor har Finanstilsynet tilføjet et ekstra stress-scenarie – ”Tidlig recession” – der beskriver et forløb, hvor det makroøkonomiske tilbageslag sker allerede i starten af 2021. Konjunkturførværringen fortsætter ind i 2022 og 2023. Stress-scenarie 2 beskriver en dyb og langvarig økonomisk recession, der er hårdere end stress-scenarie 1. Stress-scenarie 2 har karakter af en meget hård recession.

Nøgletallene for scenarierne findes i filen Scenarietabel_ST2021 på Finanstilsynets hjemmeside, jf. afsnit 6. Til referenceformål indeholder tabellen også sammenlignelige tal for 2019 (faktiske tal) og 2020 (skøn for hele året).¹ Desuden indeholder filen en tabel med den kvartalsvise udvikling i stress-scenariernes første år for en række nøgletal. En nærmere beskrivelse af scenarierne findes i bilag 1 til denne vejledning.

For begge stress-scenarier er det antaget, at offentlige hjælpepakker, som er iværksat i forlængelse af COVID-19-krisen, *ikke* fornyes.

Stress-scenarierne er udarbejdet i samarbejde med Nationalbanken.

---

¹ Det står institutterne frit for at anvende mere opdaterede tal for 2019 og 2020. Tallene for de historiske år (inkl. 2020) skal dog være de samme for alle scenarierne. Hvis instituttet vælger at benytte mere opdaterede historiske tal, skal det anføres i dokumentationen sammen med en tabulering af de anvendte tal for 2019-2020 (de vigtigste variable). Hvis instituttet anvender mere opdaterede tal for særligt renterne, er det vigtigt, at *ændringerne* i renterne i 2021, 2022 og 2023 modsvarer de renteændringer, der fremgår af Finanstilsynets scenarier (dvs. at f.eks. den gennemsnitlige obligationsrente skal falde 0,1 procentpoint fra 2020 til 2021 i basis- og de to stress-scenarier).

3. Metodemæssige antagelser

Stresstestberegningerne skal være baseret på nedenstående metodemæssige antagelser, der har til formål at sikre en større grad af sammenlignelighed på tværs af institutterne. På de områder, hvor Finanstilsynet ikke fastlægger konkrete antagelser, må institutterne anvende deres egne antagelser. Disse antagelser skal beskrives og motiveres i dokumentationen af beregningerne.

3.1 Aktiekurser

Som en beregningsteknisk forudsætning antages det, at markedsudviklingen for danske børsnoterede aktier (målt ved markedsindekset OMXC) er som følger:

Vækst i OMXC ultimo året, pct. år-år	2021	2022	2023
Basisscenarie	5	5	5
Stress-scenarie 1 – Senere recession	-50	0	0
Stress-scenarie 2 – Tidlig recession	-60	0	0

Tabellen angiver væksten i OMXC-indekset i løbet af året, dvs. fra primo året (svarende til ultimo det forudgående år) til ultimo året. F.eks. antages OMXC at falde med 50 pct. fra primo 2021 (ultimo 2020) til ultimo 2021 i "Stress-scenarie 1 – Senere recession".

For danske ikke-børsnoterede aktier antages udviklingen i dagsværdien heraf at være som følger:

Vækst i dagsværdi ultimo året, pct. år-år	2021	2022	2023
Basisscenarie	0	0	0
Stress-scenarie 1 – Senere recession	-20	0	0
Stress-scenarie 2 – Tidlig recession	-25	0	0

Tabellen angiver væksten i dagsværdien af de ikke-børsnoterede aktier i løbet af året. F.eks. antages dagsværdien at falde med 20 pct. fra primo 2021 til ultimo 2021 i "Stress-scenarie 1 – Senere recession".

Antagelserne om markedsudviklingen i 2021, 2022 og 2023 tager hensyn til den makroøkonomiske udvikling i scenarierne, idet ikke-børsnoterede aktier antages at være mindre konjunkturfølsomme end børsnoterede aktier.

Det antages, at udenlandske aktier følger samme markedsudvikling som de danske aktier.

3.2 Udlånsvækst

Som en beregningsteknisk forudsætning antages det, at væksten i det samlede udlån opgjort før nedskrivninger og uden dagsværdiregulering som følge af renteændringer (målt fra primo året til ultimo året) i 2021, 2022 og 2023 er som følger:

Udlånsvækst, pct. år-år	2021	2022	2023
Basisscenarie	2,5	2,5	2,5
Stress-scenarie 1 – Senere recession	0	0	0
Stress-scenarie 2 – Tidlig recession	0	0	0

Anm.: Vækst i samlet udlån før nedskrivninger og uden dagsværdiregulering opgjort ultimo året.

Nedskrivninger og en eventuel dagsværdiregulering som følger af renteændringer kan føre til, at væksten i det balanceførte udlån kan afvige fra de anførte satser i tabellen. Det skal i dokumentationen klart fremgå, hvor meget en eventuel dagsværdiregulering påvirker det balanceførte udlån.

Antagelserne om udlånsvæksten tager udgangspunkt i den makroøkonomiske udvikling i scenarierne.

3.3 Landbrugets afsætningspriser samt jordpriser

Der er fastlagt særskilte stødniveauer til udvalgte afsætningspriser for landbruget samt til jordpriserne. Disse stødniveauer anvendes ved beregning af nedskrivninger på udlån til landbruget. Som beregningstekniske forudsætninger antages det, at udviklingen i afsætningspriser og jordpriserne er som følger:

Nøgletal for dansk landbrug	Basisscenario			Stress-scenario 1 (Senere recession)			Stress-scenario 2 (Tidlig recession)		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Vækst, pct. år-år									
Mælk	0	0	0	-15	-5	0	-15	-5	0
Kvæg	0	0	0	-10	-5	0	-10	-5	0
Svin	0	0	0	-20	-10	0	-20	-10	0
Planteavl	0	0	0	-20	-5	0	-20	-5	0
Jordpriser (landbrug/grunde)	2	2	2	-15	-5	0	-15	-5	0

F.eks. antages det, at priserne på mælk i stress-scenarierne falder med 15 pct. fra 2020 (gennemsnitligt niveau i året) til 2021 (gennemsnitligt niveau i året). Bemærk, at ændringerne i priserne er opgjort som ændringer i den gennemsnitlige pris for året. Hvis priserne ultimo 2020 er højere end det gennemsnitlige niveau for 2020 (overhæng), skal der derfor anvendes et større prisfald opgjort fra ultimo 2020 niveauet til 2021 i stress-scenarierne, end anført i tabellen. Tilsvarende skal der anvendes et mindre prisfald fra ultimo 2020 niveauet end anført

i tabellen, hvis priserne ultimo 2020 er lavere end det gennemsnitlige niveau for 2020 (underhæng).

Instituttet skal antage, at priserne fastholdes på ultimo 2020 niveauet, hvis et eventuelt underhæng i priserne medfører en prisstigning i stress-scenarierne. I dette tilfælde skal instituttet afvige fra stødniveauerne i ovenstående tabel i en mere forsigtig retning.

Stødniveauerne er fastlagt ud fra bl.a. historiske erfaringer. Instituttet skal i dokumentationen beskrive, hvordan stødene anvendes i stresstesten. Hvis der er afledte effekter på nedskrivninger for andre ejendoms kategorier end landbrugsejendomme, skal det ligeledes angives i dokumentationen.

Priserne for planteavl i scenarierne anvendes for alle typer af afgrøder.

3.4 Operationelle risici

Instituttet skal i stresstesten indregne eventuelle omkostninger forbundet med operationelle risici, som instituttet risikerer materialiserer sig over fremskrivningsperioden. Operationelle risici omfatter hér risikoen for direkte eller indirekte økonomiske tab som følge af uhensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige og systemmæssige fejl eller eksterne begivenheder, herunder retlige risici. Instituttets tilgang til indregning af omkostninger relateret til operationelle risici kan være forskellig på tværs af basisscenarioet og stress-scenarierne. I stress-scenarierne forventes instituttet at indarbejde omkostninger i resultatopgørelsen ud fra en "worst case" betragtning, sådan at omkostninger relateret til operationelle risici indarbejdes, hvis realisationen heraf ikke er utænkelig, selv om sandsynligheden er lav. Instituttet skal i dokumentationen klart beskrive og motivere de antagelser, som instituttet har gjort sig i forhold til indregning af omkostninger relateret til operationelle risici. Dokumentation skal indeholde en henvisning til eventuelle verserende sager, hvor relevant for instituttets indregning. Det skal også fremgå klart af dokumentationen, hvordan indregning af eventuelle omkostninger relateret til operationelle risici påvirker udviklingen i solvensbehovet, dvs. instituttets solvensmæssige reservation til operationelle risici, i stresstesten.

3.5 Øvrige antagelser

- Priserne på erhvervs- og investeringsejendomme samt instituttets domicilejendomme følger samme udvikling som scenariernes huspriser.
- I scenarierne er specificeret udviklingen i såvel den 1-årige som den 30-årige realkreditobligationsrente. Disse bruges til modellering af udviklingen i de effektive renter på fastforrentede realkreditobligationer eventuelt med interpolation til de relevante løbetider. De effektive renter på variabelt forrentede realkreditobligationer antages at følge udviklingen i 3-måneders pengemarkedsrenten i scenarierne.

- Kursreguleringer på danske obligationer (og andre renterelaterede instrumenter) beregnes på grundlag af udviklingen i obligations- og pengemarkedsrenterne i scenarierne. Hvis instituttet har en væsentlig beholdning af udenlandske obligationer (og andre renterelaterede instrumenter)², beregnes kursreguleringer som udgangspunkt på grundlag af instituttets egne antagelser om renteutviklingen på de udenlandske positioner. Disse antagelser skal dog fastlægges, sådan at renteutviklingen i basis-scenariet er udtryk for en prognose, mens renteutviklingen i stress-scenarierne beregningsteknisk forudsættes at være den samme som i det tilhørende basisscenarie. Hvis den udenlandske obligationsbeholdning vurderes ikke at være væsentlig, kan instituttet basere kursreguleringerne på udviklingen i de danske renter. Egne antagelser beskrives og motiveres som en del af dokumentationen. Beskrivelsen ledsages af en angivelse af størrelsen af de væsentligste obligationsbeholdninger fordelt på lande.
- Alle valutakurser fastholdes uændret i forhold til udgangspunktet i alle scenarier.
- Ændringer i kapitalforhold, der er kendt med sikkerhed på indberetningstidspunktet, skal indgå i beregningerne. Desuden kan instituttet medregne en forventet tilførsel af supplerende kapital fra et eventuelt moderselskab i det omfang, at den nye supplerende kapital blot erstatter eksisterende supplerende kapital fra moderselskabet, som indfries. Herudover kan der ikke medregnes kapitaltilførsler hverken i form af egentlig kernekapital, hybrid kernekapital eller supplerende kapital. Alle ændringer i kapitalforhold, herunder førnævnte tilførsel af ny supplerende kapital fra et eventuelt moderselskab, skal klart fremgå af dokumentationen.
- For at sikre overensstemmelse med retningslinjerne i den fælleseuropæiske stress-test (EBA stresstesten) må der ikke ske indregning af effekter fra "cures", forstået som vandringer fra stadie 3 til stadie 1 eller stadie 2, eller tabsafskrivninger (konstaterede tab) i scenarierne. Dette gælder for alle scenarierne. Cures fra stadie 2 til stadie 1 vil dog kunne indregnes, sådan som det er tilfældet i EBA stresstesten.
- Instituttet kan i fremskrivningerne indregne refinansiering og udstedelse af nye gældsforpligtelser til dækning af NEP- og gældsbufferkrav. Antagelser om fundingomkostninger skal motiveres ud fra den økonomiske situation på udstedelsestidspunktet i de forskellige scenarier og skal fremgå klart af dokumentationen. I stress-scenarierne kan instituttet f.eks. tage udgangspunkt i fundingmulighederne for sammenlignelige gældsinstrumenter under finanskrisen. Hvis midler tilvejebragt fra udstedelse af gældsforpligtelser til dækning af NEP- og gældsbufferkrav anvendes til

---

² Dvs. hvis den udenlandske obligationsbeholdning udgør mere end 20 pct. af den samlede obligationsbeholdning. Instituttet skal som en del af dokumentationen angive størrelsen af den samlede udenlandske obligationsbeholdning (i kr.), også i de tilfælde, hvor beholdningen ikke vurderes at være væsentlig.

supplerende sikkerhedsstilling for instituttets – eller koncernforbundne realkreditinstitutters - SDO/SDRO-udstedelser, skal omfanget heraf fremgå af dokumentationen.

- Som udgangspunkt forventer Finanstilsynet, at udviklingen i personale- og administrationsudgifterne følger henholdsvis løn- og prisudviklingen i scenarierne.

Der må ikke ske indregning af mulige ledelsesmæssige tiltag ("management interventions") som reaktion på scenarierne. Denne antagelse indebærer, at alle bidragssatser skal fastholdes på niveauet fra udgangen af 2020 i alle scenarier. Dog kan ændringer i bidragssatser, som er kendt og annonceret på indberetningstidspunktet, indregnes, hvis ændringerne og effekten heraf på renteindtægterne klart fremgår af dokumentationen. Instituttet kan afvige fra disse antagelser, hvis det resulterer i en mere konservativ tilgang. Dette skal i givet fald fremgå klart af dokumentationen. Tilsvarende må instituttet ikke indregne besparelser på personale- og administrationsudgifterne i scenarierne, medmindre besparelserne er planlagt og annonceret på indberetningstidspunktet.

3.6 Ny regulering

Instituttet skal, hvis relevant, tage højde for den fortsatte indfasning af kapitaldækningsreglerne i medfør af CRR/CRD4 og den danske implementering heraf. Samtidig skal instituttet som en del af dokumentationen beskrive og kvantificere effekterne af den gradvise indfasning af CRR/CRD4 på opgørelsen af kapitalen (den egentlige kernekapital, kernekapitalen og kapitalgrundlaget) og opgørelsen af den samlede risikoeksponering i de enkelte scenarier og år.

Instituttet skal i stresstesten også tage højde for den gradvise indfasning af kapitaleffekten af introduktionen af IFRS 9, hvor relevant. Sidstnævnte vil ikke være relevant for realkreditinstitutter på solo-niveau, men kan være relevant for realkreditkoncerner, der indeholder bankaktiviteter. Effekten af overgangsordningen skal indberettes i indberetningsskemaet om solvens og beskrives i dokumentationen.

Instituttet skal beregne og indberette kapitalssituationen i de enkelte år, hvis reglerne i CRR/CRD4 (den danske implementering heraf) og kapitaleffekten af IFRS 9 var fuldt indfaset på dette tidspunkt. Beregningen foretages for både basisscenariet og stress-scenarierne og indberettes som en del af indberetningsskemaet om solvens, jf. nedenfor. Effekterne af den fulde indfasning af CRR/CRD4 og kapitaleffekten af IFRS 9 samt de enkelte bidrag hertil beskrives og kvantificeres samtidig som en del af dokumentationen.

I stresstestperioden frem mod 2023 vil CRR2/CRD5 samt EBA's retningslinjer om IRB-modeller (estimering af PD og LGD og behandlingen af misligholdte eksponeringer) efter planen træde i kraft. Det forventes det også, at endnu ikke vedtagne elementer af Basel IV (også

omtalt som færdiggørelsen af Basel III) vil træde i kraft frem mod 2023, herunder outputgulvet for IRB-modeller. For at kunne identificere de konjunkturdrevne effekter af stress-scenarierne (og fordi implementeringen af EBA retningslinjerne kræver en forudgående godkendelse af nye IRB-modeller) skal disse reguleringsmæssige tiltag ikke medtages i stresstestresultaterne. Desuden skal institutterne ikke medtage effekterne af NPE-bagstopperen i selve stresstestresultaterne.

Instituttet skal i stedet som en særskilt opgørelse (og i en særskilt indberetningsfane, jf. nedenfor) indberette de samlede effekter på kapitalen (den egentlige kernekapital, kernekapitalen og kapitalgrundlaget), den samlede risikoeksponering og solvensbehovet af nedenstående reguleringsmæssige tiltag:

- i. NPE-bagstopper
- ii. CRR2/CRD5
- iii. Basel IV (også omtalt som færdiggørelsen af Basel III), herunder outputgulvet for IRB-modeller
- iv. EBA's retningslinjer om IRB-modeller og ny definition af misligholdelse.

Effekterne indregnes i de år, hvor de træder i kraft, herunder indfases, jf. gældende lovgivning. I de tilfælde hvor der er usikkerhed omkring den endelige implementering, f.eks. af visse delelementer i Basel IV, vælges den mest konservative mulighed. Indberetningerne foretages kun for basisscenariet og stress-scenarie 1. Effekterne opgøres generelt med gradvis indfasning af reguleringen, mens effekterne for 1. januar 2024 også skal opgøres under antagelse af at den pågældende regulering ovenfor var fuldt indfaset denne dato, dvs. opgjort uden en eventuel overgangsordning. Indberetningen skal kun foretages på koncernniveau (højeste konsolideringsniveau for institutter omfattet af Finanstilsynets makroøkonomiske stresstest).

For NPE-bagstopperen anvendes samme beregning under fuld indfasning som under gradvis indfasning pr. 1. januar 2024.

En eventuel anvendelse af overgangsordningen for kapitaleffekten af IFRS 9 samt overgangsordningen for NPE-bagstopperen bør allerede være indarbejdet i de generelle stresstestresultater og vil dermed allerede indgå gradvist indfaset. Ved indberetningen af de fuldt indfasede tal pr. 1. januar 2024 indberettes effekterne under fuld indfasning af kapitaleffekten af IFRS 9 og NPE-bagstopper, dvs. uden overgangsordningen.

Desuden beskrives antagelserne bag beregningerne i dokumentationen, herunder for hver enkelt element af de kommende regulerings tiltag. Både gradvise og fuldt indfasede effekter beskrives, hvor relevant. Finanstilsynet forventer, at effekterne af ny regulering inddrages i

instituttets solvensbehovsdokumentation (ICAAP), herunder ved instituttets fastlæggelse af kapitalmålsætninger, ligesom det er Finanstilsynets forventning, at ny regulering indregnes i de stresstest, der udføres i forbindelse med sager om f.eks. kapitalindfrielse.

Andre elementer af ny regulering skal kun medtages i stresstesten i det omfang, at ændringerne er vedtaget og implementeret i dansk lovgivning pr. 31. december 2020. I givet fald skal effekterne heraf klart fremgå af dokumentationen. Øvrig ny regulering der vedtages efter den 31. december 2020, men før indberetningsdatoen, skal ikke medtages i selve stresstesten, men effekterne heraf skal beskrives særskilt i dokumentationen evt. på skønsmæssig basis.

3.7 Følsomhedsanalyse med hensyn til nedskrivninger

For at kunne vurdere instituttets robusthed over for nedskrivningerne skal instituttet som et supplement til stresstesten foretage en beregning af, hvor meget resultaterne i stress-scenarie 1 ændres, hvis et af Finanstilsynet fastlagt nedskrivningsniveau lægges til grund for resultaterne. Konkret skal instituttet foretage en genberegning af resultaterne for stress-scenarie 1 på grundlag af de nedskrivninger, som fremgår af nedenstående tabel, frem for de nedskrivninger, som instituttet selv har beregnet.

Nedskrivningsprocenter (før modtagne tabsgarantier mv.) fordelt på ejendomskategori

Ejendoms kategorier	Basisscenario			Stress-scenarie 1 (Senere recession)		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Ejeboliger	0,10	0,05	0,04	0,28	0,45	0,65
Fritidshuse	0,07	0,04	0,03	0,24	0,41	0,52
Støttet byggeri	0,00	0,00	0,00	0,03	0,07	0,05
Andelsboliger	0,09	0,04	0,03	0,57	1,05	1,35
Private beboelsesejendomme til udlejning	0,17	0,08	0,05	0,57	0,97	1,65
Industri- og håndværksejendomme	0,20	0,11	0,08	0,55	0,90	1,05
Kontor- og forretnings ejendomme	0,12	0,03	0,02	0,59	1,06	1,12
Landbrugsejendomme mv.	0,33	0,26	0,23	0,58	0,82	1,58
Andre ejendomme samt ejendomme til sociale, kulturelle og undervisningsmæssige formål	0,09	0,16	0,26	0,30	0,50	0,38
I alt	0,12	0,07	0,05	0,35	0,59	0,84

Anm.: Nedskrivninger før indregning af modtagne tabsgarantier og modregningsaftaler, opgjort i pct. af udlån og garantidebitorer før nedskrivninger. Nedskrivninger for "I alt" er baseret på udlånsfordelingen for hele realkreditsektoren. Nedskrivninger på tilgodehavender hos kreditinstitutter mv. indgår ikke.

Kilde: Finanstilsynet.

Tabellen angiver nedskrivningsprocenter før indregning af eventuelle tabsgarantier og modregningsaftaler fordelt efter ejendoms kategorier i basisscenariet og stress-scenarie 1 (opgjort som nedskrivninger i pct. af udlån før nedskrivninger for de pågældende ejendomska-

tegorier). Nedskrivningsprocenterne er beregnet af Finanstilsynet med udgangspunkt i historiske erfaringer siden begyndelsen af 1990'erne, jf. bilag 2 for en kort beskrivelse af beregningsgrundlaget.

Instituttet skal i følsomhedsanalysen genberegne nedskrivningsniveauet i stress-scenarie 1 under antagelse om, at instituttet realiserer de nedskrivningsprocenter før tabsgarantier og modregningsaftaler, som fremgår af ovenstående tabel, i de respektive ejendoms kategorier, hvor instituttet er eksponeret. F.eks. skal det antages, at instituttet i 2022 får nedskrivninger før modtagne tabsgarantier mv. på udlån til ejerboliger, som modsvarer 0,45 pct. af instituttets udlån til ejerboliger (udlån før nedskrivninger). Instituttet skal anvende tabellens nedskrivningsprocenter på det mest detaljerede niveau³, og det er alene nedskrivningsprocenterne for stress-scenarie 1, der skal anvendes i følsomhedsanalysen. Det skal bemærkes, at nedskrivningsprocenterne skal anvendes på størrelsen af udlån opgjort før nedskrivninger.

Nedskrivningsprocenterne i tabellen skal anvendes for nedskrivningerne opgjort før indregning af modtagne tabsgarantier og modregningsaftaler. Instituttet skal selv beregne effekten på nedskrivningerne af eventuelle modtagne tabsgarantier og modregningsaftaler.

Afledte effekter på f.eks. den samlede risikoeksponering og det tilstrækkelige kapitalgrundlag medtages i analysen. Resultaterne for en række udvalgte poster indberettes i en særskilt tabel i resultatarket (se fanebladet Følsomhed1). I tabellen angives beløbene i stress-scenarie 1 under forudsætning af det af Finanstilsynet fastlagte nedskrivningsniveau. I tabellen indberettes bl.a. oplysninger om nedskrivninger både før og efter modtagne tabsgarantier og modregningsaftaler.

Afgrænsningen af de anførte poster er som for de tilsvarende poster i de øvrige dele af resultatarket, jf. afsnit 4. Hvis der er væsentlige effekter på poster, som ikke er medtaget i tabellen, skal resultaterne for disse poster fremgå af og forklares i dokumentationen.

Nødvendige antagelser og metoder, der ligger til grund for følsomhedsanalysen, beskrives som en del af dokumentationen, herunder angives og dokumenteres instituttets beregning af de samlede nedskrivninger i kroner (både før og efter indregning af modtagne tabsgarantier og modregningsaftaler) opgjort med Finanstilsynets fastlagte nedskrivningsniveau.

Følsomhedsanalysen skal udføres på samme opgørelsesniveau som for stresstesten i øvrigt. Dvs. at et realkreditinstitut, der har datterselskaber, og som indberetter for både instituttet solo og for (del)koncernen bestående af realkreditinstituttet og dets datterselskaber, skal udføre og indberette følsomhedsanalysen på begge opgørelsesniveauer. Hvis et (eller flere)

---

³ Tallene i tabellen for "I alt" er alene gældende for et institut med en gennemsnitlig udlånsfordeling.

af instituttets datterselskaber driver pengeinstitutvirksomhed, skal nedskrivningerne for pengeinstitutterne i den konsoliderede opgørelse i følsomhedsanalysen være baseret på de af Finanstilsynet fastlagte nedskrivningsniveauer, som fremgår af stresstestvejledningen for pengeinstitutter, jf. "Teknisk vejledning – Finanstilsynets makroøkonomiske stresstest for IRB- pengeinstitutter (forår 2021)".

De væsentligste resultater af følsomhedsanalysen medtages som en del af beskrivelsen og vurderingen af Finanstilsynets makroøkonomiske stresstest i realkreditinstituttets ICAAP sammen med en diskussion af instituttets robusthed over for nedskrivningerne i stress-scenariet.

Følsomhedsanalysen skal kun udføres i det tilfælde, hvor analysen giver anledning til samlede nedskrivninger i stress-scenarie 1, som er højere end det af instituttet beregnede nedskrivningsniveau.

4. Resultatark

Indberetning af realkreditinstituttets stresstestresultater skal ske ved at udfylde og indsende to resultatark, der begge kan findes på Finanstilsynets hjemmeside, jf. afsnit 6. Det første ark – "RI_Resultark1_ST2021" – indeholder 16 faneblade med tabeller, som skal udfyldes med regnskabsresultater for 2020 (faktiske tal) samt fremskrivninger for 2021, 2022 og 2023 i basisscenariet og stress-scenarie 1, jf. oversigten med tilhørende kommentarer nedenfor. Derudover indeholder resultatarket to faneblade (Indfasning af ny regulering og Følsomhed1), som anvendes til indberetning af stresstestresultaterne inklusive effekterne af ny regulering og følsomhedsanalysen med hensyn til nedskrivninger, som er beskrevet nærmere i afsnittene 3.6 og 3.7.

Det andet ark – "RI_Resultark2_ST2021" – indeholder 9 faneblade, som skal udfyldes med regnskabsresultater for 2020 (faktiske tal) samt fremskrivninger for 2021, 2022 og 2023 i stress-scenarie 2. Resultatarkets 7 faner udgør en delmængde af det første resultatark beskrevet ovenfor.

I begge resultatark findes ud fra fanebladene en overgangstabel, der viser, hvordan konkrete poster i resultatarket kan oversættes til poster i de eksisterende regnskabs- og kapitaldækningsindberetninger til Finanstilsynet.

Indberetning skal ske efter Finanstilsynets indberetningsforskrifter (danske regnskabsregler), og beløb indberettes i hele millioner kr.

Det er vigtigt, at resultaterne er konsistente på tværs af faneblade, sådan at f.eks. ændringen i markedsværdien af værdipapirbeholdninger fra ultimo forrige år til ultimo året opgjort på balancen (fanebladet med balanceoplysninger), stemmer overens med resultaterne om kursreguleringer (fanebladet med noter til resultatoplysninger) i året.

Hvis realkreditinstituttet har datterselskaber med et væsentligt forretningsomfang, skal stresstestberegningerne som udgangspunkt udføres på både institut- og koncernniveau. Med koncernniveau forstås her en konsolideret opgørelse for realkreditinstituttet og dets datterselskaber. Hvis realkreditinstituttet har datterselskaber, skal der derfor som udgangspunkt foretages to indberetninger til Finanstilsynet. Institutet vil få nærmere besked fra Finanstilsynet om det relevante opgørelsesniveau.

I forbindelse med stresstesten på koncernniveau skal der anvendes særlige antagelser om udlånsvæksten, hvis et (eller flere) af realkreditinstituttets datterselskaber driver pengeinstitutvirksomhed. I dette tilfælde skal den konsoliderede opgørelse for realkreditinstituttet og dets datterselskaber baseres på følgende antagelser:

- For realkreditinstituttet og eventuelle datterselskaber, der også er realkreditinstitutter, anvendes de antagelser om udlånsvæksten, som fremgår af denne vejledning
- For datterselskaber, der driver pengeinstitutvirksomhed, anvendes de antagelser om udlånsvæksten, der fremgår af vejledningen for pengeinstitutter med en IRB-godkendelse til opgørelse af kreditrisiko, jf. "Teknisk vejledning – Finanstilsynets makroøkonomiske stresstest for IRB-pengeinstitutter (forår 2021)".

Indberetningen på institutniveau skal omfatte alle skemaer i begge resultatark med undtagelse af fanebladene "NEP- og gældsbufferkrav" samt "Indfasning af ny regulering" i resultatark 1, der alene skal udfyldes på koncernniveau. Skemaerne (fanebladene) om Nedskrivninger, Nedskrivninger på stadier, Udlån, Risikovægte på defaults og PD migration kan udelades på koncernniveau, jf. også nedenfor.

4.1 Resultatoplysninger (Resultat)

Indeholder en summarisk resultatopgørelse. Posterne kan genfindes på årsindberetningsskemaet om resultatoplysninger for kreditinstitutter (KRGs/KRGC). Enkelte af posterne er summen af andre resultatposter, se overgangstabellen i højre side. Institutet skal desuden oplyse om antaget udlodning af overskud i form af udbytter (foreslået udbytte) eller aktietilbagekøb i de respektive scenarier og år. Desuden indberettes oplysninger om eventuelle renteudgifter på hybrid kernekapital, som regnskabsmæssigt indgår under egenkapitalen. Sidstnævnte behandles regnskabsmæssigt også som udlodning af overskud. Der indberettes oplysninger om foreslået udbytte baseret på årets resultat, sådan at udbytte, der f.eks.

foreslås udbetalt på grundlag af 2020-resultatet, anføres under 2020 (selv om udbetaling først sker i 2021). Tilsvarende for aktietilbagekøb indberettes oplysninger om det gennemførte aktietilbagekøb i året. F.eks. indberettes aktietilbagekøb, der gennemføres i 2021 på grundlag af 2020-resultatet, under 2021.

4.2 *Balanceoplysninger (Balance)*

Indeholder en summarisk balanceopgørelse opgjort ultimo året samt oplysninger om garantier mv. Posterne kan genfindes på årsindberetningsskemaet om balanceoplysninger for kreditinstitutter (KRGs/KRGC). Garantier mv. kan genfindes på indberetningsskemaet om noteoplysninger til balancen. Enkelte af balanceposterne er summen af andre balanceposter, se overgangstabellen i højre side. Desuden angives oplysninger om de akkumulerede nedskrivninger på udlån.

4.3 *Solvensoplysninger (Solvens)*

Indeholder oplysninger om instituttets kapitalgrundlag, samlede risikoeksponering og tilstrækkeligt kapitalgrundlag mv. Posterne kan som udgangspunkt genfindes i instituttets indberetning om kapitaldækning (KOFs/KOFC) eller solvensbehov (KSBS/KSBC), se overgangstabellen i højre side. Derudover skal instituttet indberette oplysninger til brug for opgørelse af gearingsgraden.

Desuden skal instituttet indberette størrelsen af det kombinerede kapitalbufferkrav (i mio. kr.) bestående af kapitalbevaringsbufferen, SIFI-bufferen (det særlige kapitalkrav til systemisk vigtige finansielle institutter), den systemiske buffer (ud over SIFI-bufferen) og en eventuel kontracyklisk kapitalbuffer. Sidstnævnte skal tage udgangspunkt i det annoncerede niveau for kontracykliske buffersatser i Danmark og udlandet på indberetningstidspunktet, sådan at eventuelle vedtagne og annoncerede ændringer i fremskrivningsperioden indregnes. Tilsvarende behandling skal ske for den systemiske buffer (ud over SIFI-bufferen), hvor relevant.

I forbindelse med opgørelsen af de risikovægtede eksponeringer for kreditrisiko skal det – som heraf-poster – oplyses, hvor meget de risikovægtede eksponeringer udgør for henholdsvis erhvervs- og detaileksponeringer (inklusive bidraget fra defaultede eksponeringer i disse to kategorier), samt en specifikation af bidraget fra de defaultede eksponeringer i de to kategorier.

Som en del af indberetningen af solvensoplysninger skal instituttet opgøre og indberette supplerende oplysninger om niveauet for kapitalgrundlag (med tilhørende underkomponenter) og samlet risikoeksponering under en hypotetisk antagelse om fuldt indfasnet CRR/CRD4 og fuld indfasning af kapitaleffekten af IFRS 9 i de enkelte år og scenarier.

Instituttet skal indberette komponenter til opgørelse af gearingsgrad efter CRR artikel 429 pr. delegeret forordning (EU) 2015/62, dvs. kernekapital og det samlede eksponeringsmål. Dertil opgøres og indberettes det samlede eksponeringsmål under antagelse om fuldt indfaset CRR/CRD4 og IFRS 9.

4.4 Noter til resultatoplysninger (Noter til resultat)

Indeholder en specifikation af følgende seks poster i resultatopgørelsen: renteindtægter, rentudgifter, kursreguleringer, udgifter til personale og administration, nedskrivninger på domicilejendomme og goodwill samt netto gebyrindtægter. Specifikationen kan genfindes i årsindberetningsskemaet (KRGs/KRGC) om noter til resultatoplysninger for kreditinstitutter, se overgangstabellen i højre side. Summerne skal stemme overens med de tilsvarende poster i resultatopgørelsen (fanebladet Resultat). F.eks. skal Renteindtægter i alt (i Noter til resultat) stemme overens med posten Renteindtægter i skemaet om resultatoplysninger (Resultat).

4.5 Forklaringsbidrag til vækst i REA under IRB-metoden (Udvikling i REA)

Indeholder udviklingen i de risikovægtede eksponeringer med kreditrisiko (REA) for erhvervs- og detailporteføljen under IRB-metoden opdelt i forklaringsbidrag fra ændringer i

1. PD / migration for ikke-defaultede kunder
2. Defaults (REA bidrag fra kunders overgang fra ikke-default til default)
3. LGD/Sikkerhedsværdier for ikke-defaultede kunder
4. LGD/Sikkerhedsværdier/ELBE for defaultede kunder
5. Volumen (udlånsvækst)
6. Andet

Opdelingen i forklaringsbidrag foretages alene for IRB-porteføljen for detail og erhverv (samlet). Den anvendte beregningsmetode udføres som en standardberegning, hvor de forskellige variable/faktorer stresses skiftevis og successivt. For nærmere anvisninger henvises til fanebladet "Udvikling i REA", der indeholder en detaljeret vejledning til, hvordan forklaringsbidragene skal indberettes.

Det skal sikres, at opgørelsen af de risikovægtede eksponeringer for kreditrisiko under IRB-metoden for detail og erhverv stemmer overens med den tilsvarende opgørelse under fanen Solvens. Under post 9 fremgår en henvisning til den tilsvarende opgørelse under fanen Solvens, der kan anvendes til at afstemme resultaterne mellem de to faner.

Hvis der anføres et beløb under "Andet", skal dette uddybes i dokumentationen af stresstesten.

4.6 NEP- og gældsbufferkrav

Indeholder oplysninger om koncernens NEP- og gældsbufferkrav samt kapital- og gældsinstrumenter til dækning heraf. Fanen skal udfyldes på koncernniveau for basis- og stress-scenarierne.

I den første tabel opgøres instrumenter til dækning af NEP- og gældsbufferkrav (kapital- og gældsbufferkrav for realkreditaktiviteterne samt NEP-krav for bankaktiviteterne). Post 1 til 5 vedrører instrumenter, som indgår i kapitalgrundlaget. De indhentes fra fanen Solvens og skal derfor ikke udfyldes. Post 6-8 vedrører gældsforpligtelser samt kapitalinstrumenter, der ikke kan medregnes i kapitalgrundlaget. Det er i fremskrivningerne tilladt at refinansiere eller udstede nye gældsforpligtelser til dækning af NEP- og gældsbufferkrav, jf. afsnit 3.5. I post 10 og 11 angives omfanget af de samlede udstedelser i løbet af året, og heraf udstedelser til refinansiering af gældsforpligtelser, som udløber i løbet af året.

I den anden tabel opgøres det samlede NEP- og gældsbufferkrav til koncernen bestående af NEP-krav for bankaktiviteter samt kapital- og gældsbufferkrav til realkreditaktiviteterne. Bemærk, at post 12.2 skal stemme overens med summen af post 19 og 20 i fanen Solvens. For koncerner bestående udelukkende af realkreditaktivitet angives et 0 under NEP-krav for bankaktiviteter (post 12.1). Det samlede NEP- og gældsbufferkrav skal udregnes på baggrund af metoden fastlagt for SIFI-koncerner.

Skemaet skal kun udfyldes af SIFI-institutter og kun på koncernniveau (højeste konsolideringsniveau for institutter omfattet af Finanstilsynets makroøkonomiske stresstest).

Instituttet skal selv beregne NEP- og gældsbufferkrav for hvert år i scenarierne, så det afspejler den underliggende udvikling i kapitalkrav, risikoeksponering og det uvægtede udlån for realkreditinstitutter. Nødvendige antagelser specificeres og motiveres i instituttets dokumentation.

I dokumentationen beskrives og motiveres desuden instituttets antagelser om fundingomkostninger forbundet med en eventuel udstedelse af gældsinstrumenter, jf. afsnit 5.

4.7 Supplerende sikkerhedsstillelse (Suppl sikkerhed)

Fanen indeholder to tabeller. Den første tabel indeholder en opgørelse af det lovpligtige behov (niveau i kr.) for supplerende sikkerhedsstillelse for instituttets udstedelser af særligt dækkede obligationer (SDO) og særligt dækkede realkreditobligationer (SDRO) i de respektive scenarier og år. Desuden opgøres et eventuelt *Over Collateralization* krav (OC-krav) fra ratingbureauer mv.

Samtidig angives beløbet for beholdningen af aktuelt stillet sikkerhed i de respektive scenarier og år. Beholdningen af supplerende sikkerhed fordeles efter typen af aktiv efter samme definitioner som i indberetningsskemaet KSUS i posterne 3-6. Midler der er anvendt til dækning af instituttets LCR-gulvkrav, jf. post 14, må ikke indgå under post 3-6. Hvis instituttet har udfyldt post 6.3 ("Andre godkendte aktivertyper, heraf: Andet") bedes instituttet beskrive det i dokumentationen.

Derudover skal post 3-6 kun omfatte midler, der er allokeret til SDO/SDRO-udstedende kapitalcentre på det givne tidspunkt. Instituttets "ekstra beredskab" forstås som den supplerende sikkerhed, som instituttet kan fremskaffe med kort varsel ud over den allerede indregnede beholdning af supplerende sikkerhed (post 3-6) og uden at foretage nye udstedelser, indberettes under post 12. Heri indgår f.eks. midler fra kapitalgrundlaget, tilgodehavender og garantier eller andre godkendte aktiver, der aktuelt er placeret uden for SDO/SDRO-udstedende kapitalcentre eller overdækningen til LCR-gulvkravet, hvis at instituttet mener, at midlerne kan anvendes til dette formål, og hvis de ikke allerede indgår i beholdningen af den supplerende sikkerhedsstilling (post 3-6). Hvis post 12 er udfyldt bedes instituttet beskrive indholdet af det ekstra beredskab i dokumentationen.

Desuden angives omfanget (niveau i kr.) af udstedte Junior Covered Bonds (JCB) (eller lignende instrumenter) i løbet af året i hvert scenarie, og heraf omfanget af refinansierede JCB i løbet af året. I det omfang der udstedes gældsforpligtelser (f.eks. Senior Resolution Notes) til dækning af NEP- og gældsbufferkrav, og aktiver tilvejebragt herfra indregnes i tabellen med supplerende sikkerhedsstilling, skal det indberettes under post 6.1 og beskrives i dokumentationen.

Beholdningen af supplerende sikkerhed, der anvendes til at dække et eventuel OC-krav, indberettes under post 9.

I dokumentationen beskrives og motiveres antagelser om fundingomkostninger forbundet med eventuelle ændringer i sikkerhedsstillingen, jf. punkt 11 i afsnit 5 med krav til dokumentationen.

Fanens anden tabel indeholder en opgørelse af instituttets LCR-gulvkrav og midler til dækning heraf. Den samlede beholdning af likvide aktier i instituttet, der kan anvendes til dækning af LCR-gulvkravet, indberettes under post 14. Midler der er anvendt til dækning af supplerende sikkerhedsstilling (post 3-6) kan ikke anvendes til dækning af LCR-gulvkravet, og skal derfor ikke indgå under post 14.

4.8 Balanceindberetning på kapitalcentre (Udvidet balanceindberetning)

Indeholder en balanceopgørelse samt udvalgte off-balance poster for instituttets SDO/SDRO udstedende kapitalcentre på aggregeret niveau, dvs. for alle kapitalcentrene under ét. Tabellen skal bruges til at belyse udviklingen i behovet for supplerende sikkerhedsstillelse samt opfyldelsen heraf. Skemaet skal udfyldes for udgangsåret samt basis- og stress-scenarie 1.

4.9 Supplerende oplysninger om udlån (Udlån)

Indeholder en fordeling af instituttets udlån efter ejendoms kategorier. Udlånet opgøres før nedskrivninger og vil derfor ikke stemme overens med balanceposten Udlån og andre tilgodehavender (post 3 i fanebladet med balanceoplysninger). Oplysningerne skal alene indberettes på institutniveau.

4.10 Supplerende oplysninger om nedskrivninger på ejendoms kategorier (Nedskrivninger)

Indeholder fire tabeller, hvoraf to skal udfyldes (de resterende tabeller beregnes automatisk). I den første tabel foretages en fordeling af årets nedskrivninger på udlån efter ejendoms kategorier. Nedskrivningerne skal omfatte såvel de individuelle som de porteføljebestemte nedskrivninger og være opgjort som årets driftsførte nedskrivninger, dvs. efter tilbageførsler. Nedskrivninger på tilgodehavender hos kreditinstitutter er *ikke* omfattet af tabellen, hvorfor de samlede nedskrivninger kan afvige fra resultatposten Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv. (post 9 i fanebladet med resultatoplysninger).

Den anden tabel følger som udgangspunkt de samme retningslinjer som tabellen ovenfor. Forskellen er, at nedskrivninger i denne tabel skal opgøres *før* indregning af modtagne tabsgarantier mv. Dvs. at nedskrivningerne fra den første tabel korrigeres for modtagne tabsgarantier og eventuelle modregningsaftaler i det omfang, at det har haft en påvirkning på de beregnede nedskrivninger.

Den tredje og fjerde tabel beregnes automatisk.

Oplysningerne i tabellerne skal alene indberettes på institutniveau.

For tabellerne gælder, at der som udgangspunkt skal ske en fordeling på alle relevante ejendoms kategorier. Hvis dette ikke er muligt, kan en mere summarisk opdeling aftales bilateralt med Finanstilsynet.

4.11 Supplerende oplysninger om nedskrivninger på stadier (Nedskrivninger på stadier)

Indeholder fem tabeller, hvoraf tre skal udfyldes (de resterende udfyldes automatisk). Tabellerne skal udfyldes med regnskabstal for 2020 og fremskrivningen for stress-scenarie 1. Ta-

bellerne indeholder oplysninger om udlån, akkumulerede nedskrivninger og driftsførte nedskrivninger fordelt efter ejendomskategori og stadie. Inddeling i stadier skal ske i henhold til IFRS 9.

I den første tabel fordeles udlån efter ejendomskategori og stadie opgjort ultimo året. Udlånet opgøres før nedskrivninger og skal stemme overens med oplysningerne i skemaet Udlån.

I den anden tabel angives de akkumulerede nedskrivninger på udlån fordelt efter ejendomskategori og stadie, opgjort ultimo året.

I den tredje tabel opgøres årets driftsførte nedskrivninger på udlån fordelt efter ejendomskategori og stadie.

I stadielopdelingen af de driftsførte nedskrivninger skal der ses bort fra vandringer mellem stadierne. Dvs. totalen skal afspejle de driftsførte nedskrivninger (netto for tilbageførsler) i løbet af året, og det er denne total, der skal fordeles på stadier. Desuden skal alle driftsførte nedskrivninger fordeles efter eksponeringens stadie ultimo året. Se de to eksempler i resultatarket under fanen "Nedskrivninger på stadier".

Den fjerde og femte tabel beregnes automatisk.

Oplysningerne i tabellerne skal alene indberettes på institutniveau.

4.12 Risikovægte på defaultede erhvervs- og detaileksponeringer under IRB-metoden

Indeholder information om instituttets risikovægte på defaultede (misligholdte) erhvervs- og detaileksponeringer under IRB-metoden for kreditrisiko, herunder en opgørelse af instituttets anvendte parametre for Expected Loss Best Estimate (ELBE) og Loss Given Default (LGD). Fanen indeholder tre tabeller, hvoraf én skal udfyldes af instituttet, de resterende udfyldes automatisk. Tabellerne skal udfyldes med regnskabstal for 2020 og fremskrivninger for basisscenariet og stress-scenarie 1.

I den første tabel indberettes anvendte parametre for ELBE og LGD for henholdsvis defaultede erhvervs- og detaileksponeringer. Parametrene opgøres efter de principper, som instituttet anvender i opgørelsen af de risikovægtede eksponeringer for kreditrisiko (REA). Parametrene opgøres som eksponeringsvægtede gennemsnit (beregnet med EAD-vægte) for hver eksponeringskategori. Tabellen udfyldes kun for eksponeringer under Advanced IRB-metoden.

De to sidste tabeller beregnes automatisk. Den anden tabel beregner instituttets implicitte risikovægte på defaultede erhvervs- og detaileksponeringer ud fra instituttets indberettede oplysninger om risikoeksponering og EAD under fanerne Solvens og EAD. Den tredje tabel

beregner ELBE i mio. kr. for henholdsvis defaultede erhvervs- og detaileksponeringer ud fra instituttets indberettede værdier for ELBE og EAD i de foregående tabeller.

4.13 Oplysninger om "Exposure-at-default" (EAD)

Indeholder en opgørelse af instituttets krediteksponeringer defineret som "Exposure-at-Default" (EAD) for de anførte eksponeringskategorier – stats-, institut-, erhvervs- og detaileksponeringer samt defaultede, dvs. misligholdte eksponeringer (for førnævnte fire eksponeringskategorier).⁴ Opgørelsen skal omfatte de samlede krediteksponeringer bestående af eksponeringer under såvel standardmetoden for kreditrisiko som IRB-metoden for kreditrisiko. Krediteksponeringerne (EAD) fordeles efter metode til opgørelse af kreditrisiko (standardmetoden vs. IRB-metoden) samt eksponeringskategori. Eksponeringer mod defaultede kunder placeres i særskilte kategorier – *defaultede erhvervseksponeringer, defaultede detaileksponeringer samt øvrige defaultede eksponeringer (stat og institut)* – og skal derfor *ikke* medtages i de førnævnte fire eksponeringskategorier.

Eksponeringer fra realkreditlån, der indgår som krediteksponeringer på standardmetoden og er placeret under kategorien "secured by mortgages on immovable property", skal fordeles på kategorierne "detaileksponeringer" og "erhvervseksponeringer" for henholdsvis defaultede og ikke-defaultede eksponeringer. Tilsvarende fordeles realkreditlån under kategorien "exposures in default" på henholdsvis defaultede detail- eller erhvervseksponeringer.

Kun de med gråt markerede celler skal udfyldes (indholdet i de øvrige celler beregnes automatisk). Under tabellen beregnes automatisk den akkumulerede vækst i de samlede krediteksponeringer i henholdsvis basis- og stress-scenarierne. Denne skal som udgangspunkt afspejle de af Finanstilsynet fastlagte niveauer for udlånsvæksten i de forskellige scenarier, jf. afsnit 3.2. Eventuelle afvigelser skal forklares i dokumentationen.

4.14 Oplysninger om PD, LGD og EL opgjort "Point-in-Time" (PD-LGD-EL PIT)

Indeholder oplysninger om "Probability-of-Default" (PD), "Loss-Given-Default" (LGD) og "Expected-Loss" (EL) for instituttets krediteksponeringer under IRB-metoden for kreditrisiko, når parametrene opgøres "Point-in-Time" (PIT) (i alt seks tabeller). Med PD opgjort ud fra en PIT-tilgang forstås den *aktuelle* sandsynlighed for, at kunden misligholder sit engagement med instituttet. Med LGD opgjort ud fra en PIT-tilgang forstås det bedste aktuelle bud på instituttets tabsandel givet kundens misligholdelse.⁵ LGD skal opgøres "brutto", dvs. LGD

⁴ Øvrige eksponeringskategorier (f.eks. IRB-kategorierne aktieeksponeringer og aktiver uden modparter) udelades.

⁵ Instituttet bør som en del af dokumentationen beskrive grundlaget for beregning af LGD-PIT, herunder den valgte tids-horisont for opgørelse af beløb, der kommer ind på det misligholdte engagement.

skal gælde for hele eksponeringen (sikret+usikret). EL, som på kunde- eller engagementsniveau opgøres som produktet af PD og LGD, vil dermed – når PD og LGD er opgjort ud fra en PIT-tilgang – være udtryk for det *aktuelt* forventede tab på kundens engagement.⁶ PD, LGD og EL skal opgøres som eksponeringsvægtede gennemsnit (beregnet med EAD-vægte) for hver eksponeringskategori.⁷ Parametrene PD, LGD og EL opgøres hver især i to varianter – for porteføljen eksklusive defaultede kunder (den "sunde" portefølje) henholdsvis for den samlede portefølje inklusive defaultede kunder. Indberetning skal ske i pct. med to decimaler (og uden at ændre i talformaterne).

4.15 Oplysninger om PD, LGD og EL til kapitaldækningsformål (PD-LGD-EL REA)

Indholder oplysninger om "Probability-of-Default" (PD), "Loss-Given-Default" (LGD) og "Expected-Loss" (EL) for instituttets krediteksponeringer under IRB-metoden for kreditrisiko, når parametrene opgøres efter de principper, som instituttet anvender i opgørelsen af de risiko-vægtede eksponeringer for kreditrisiko (REA) (i alt seks tabeller). PD, LGD og EL opgøres som eksponeringsvægtede gennemsnit (beregnet med EAD-vægte) for hver eksponeringskategori. LGD skal opgøres "brutto", dvs. LGD skal gælde for hele eksponeringen (sikret+usikret). Parametrene PD, LGD og EL opgøres hver især i to varianter – for porteføljen eksklusive defaultede kunder (den "sunde" portefølje) henholdsvis for den samlede portefølje inklusive defaultede kunder. Indberetning skal ske i pct. med to decimaler (og uden at ændre i talformaterne).

4.16 Oplysninger om PD migration

Indholder oplysninger om "PD primo", "Før default PD" og "PD ultimo" for instituttets krediteksponeringer under IRB-metoden for kreditrisiko, når PD opgøres "Point-in-Time" (PIT) henholdsvis efter de principper, som instituttet anvender i opgørelsen af de risikovægtede eksponeringer for kreditrisiko (REA) (i alt to tabeller). Der er tale om de "sunde" PD-parametre, dvs. PD for porteføljen eksklusive defaultede kunder. "PD primo" og "PD ultimo" hentes fra arkene PD-LGD-EL PIT og PD-LGD-EL REA (jf. ovenfor), og det er derfor kun parameteren "Før default PD", der skal beregnes og indberettes i dette faneblad. "PD primo" er identisk med "PD ultimo" for det forudgående år. "Før default PD" skal opgøres med afsæt i "PD primo" ved at tage højde for effekterne af migration fra ændringer i PD, men før effekten fra kunders eventuelle overgang til default. Beregningen skal gøre det muligt at opdele udviklingen i PD fra primo til ultimo (den samlede migrationseffekt) i en non-default migrationseffekt og en "portfolio improvement effect", hvor sidstnævnte beskriver effekten på PD af, at defaults kan forbedre den tilbageværende "sunde" portefølje. Effekten af non-default migration

⁶ Det vil normalt være PD, LGD og EL opgjort ud fra en PIT-tilgang, der ligger til grund for instituttets skøn for nedskrivningerne i stresstesten.

⁷ Samvariation (negativ eller positiv) mellem PD og LGD på tværs af engagementer kan betyde, at den gennemsnitlige EL på porteføljeniveau vil afvige fra produktet af den gennemsnitlige PD og den gennemsnitlige LGD på porteføljeniveau.

skal for det enkelte år kunne opgøres som forskellen mellem "Før default PD" og "PD primo", og effekten fra defaults ("portfolio improvement effect") som forskellen mellem "PD ultimo" og "Før default PD". Fanebladet indeholder et konkret eksempel på beregning af "Før default PD". "Før default PD" beregnes konkret ved at sammenveje de nye stressede PD-niveauer (efter non-default migration eller "PD-skub") med eksponeringsvægtene for den "sunde" portefølje fra primo året. Indberetning skal ske i pct. med to decimaler (og uden at ændre i talformaterne).

Oplysningerne i tabellerne skal alene indberettes på institutniveau.

4.17 Effekterne af indfasningen af kommende regulering

Indeholder information om instituttets kapitalgrundlag, samlede risikoeksponering og tilstrækkeligt kapitalgrundlag mv., når der tages højde for de samlede effekter af indfasningen af ny lovgivning, som er beskrevet i afsnit 3.6.

Fanen indeholder tre tabeller, hvoraf to skal udfyldes af instituttet, den sidste udfyldes automatisk. Tabellerne skal udfyldes med regnskabstal for 2020 og fremskrivninger for basisscenarioet og stress-scenarie 1, herunder for 1. januar 2024. Der indberettes generelt under antagelse om gradvis indfasning, hvor effekterne indregnes i de år, hvor de træder i kraft. En undtagelse er kolonnerne H og M, hvor der indberettes under antagelse om fuld indfasning af ny lovgivning pr. 1. januar 2024.

I den første tabel indberettes kapitalgrundlag og samlet risikoeksponering.

I den anden tabel indberettes tilstrækkeligt kapitalgrundlag. Information om det kombinerede kapitalbufferkrav indhentes automatisk fra oplysningerne indberettet på fanen Solvens.

Den tredje tabel beregner automatisk kapital, kapitalkrav samt kapitaloverdækning til de samlede kapitalkrav inklusive bufferkrav opgjort i pct. af den samlede risikoeksponering.

Skemaet skal kun udfyldes på koncernniveau (højeste konsolideringsniveau for institutter omfattet af Finanstilsynets makroøkonomiske stresstest).

5. Dokumentation

Indberetningen skal indeholde en fyldestgørende beskrivelse af anvendte metoder og antagelser, herunder en samlet, dækkende og opdateret beskrivelse af modelgrundlaget. Beskrivelsen kan tage udgangspunkt i eksisterende materiale indsendt til Finanstilsynet som dokumentation for instituttets stresstest, hvis der ikke er sket væsentlige ændringer. Beskrivelsen

skal dog være opdateret og fuldt dækkende for de anvendte metoder og antagelser, som ligger til grund for de konkrete makroøkonomiske stresstestresultater i indberetningen.

Dokumentationen skal bl.a. indeholde en beskrivelse af nedenstående punkter (listen er ikke udtømmende). Henvisningen til hvert punktnummer skal fremgå tydeligt af dokumentationen:

1. En beskrivelse og en motivation af eventuelle væsentlige ændringer i anvendte stresstestmodeller i forhold til foregående års stresstest. Dette omfatter både modeller for kreditrisiko, markedsrisiko, indtjening mv. Hvis modelændringerne er beskrevet andre steder i dokumentationen, kan der henvises hertil.
2. Instituttets modellering af kredittab og kreditrisiko, herunder en fyldestgørende beskrivelse af de anvendte og opdaterede modelrelationer for overgangen fra makroøkonomiske faktorer til eksempelvis nedskrivninger og relevante kreditrisikoparametre (PD og LGD). Samtidig beskrives baggrunden for valget af modeller samt resultaterne af udførte modelvalideringer, herunder modelrelationernes historiske forklaringsgrad. Sidstnævnte opdateres og indsendes som en del af dokumentationen for 2020 stresstesten. Dokumentationen skal også indeholde en beskrivelse af instituttets tilgang til modellering af nedskrivninger på krediteksponeringer under standardmetoden for kreditrisiko samt anvendt metode til modellering af porteføljebestemte nedskrivninger. Som supplement til resultaterne for PD opgjort efter en PIT-tilgang skal instituttet desuden som en del af dokumentationen oplyse de faktiske misligholdelsesrater for 2020 opdelt efter erhverv og detail herunder vurdere hvilken betydning en eventuel afvigelse mellem den faktiske og den modelbaserede misligholdelsesrate har for resultaterne i stresstestperioden.
3. En beskrivelse af antagelserne bag udviklingen i solvensbehovet i fremskrivningerne.
4. Anvendte metoder til beregning af renteindtægter og renteudgifter, herunder en fyldestgørende beskrivelse og motivation af de underliggende antagelser om placeringen i rentebærende aktiver, finansieringen med rentebærende fordringer samt udviklingen i relevante rentesatser. Hvis der er effekter i form af "overhæng" fra bidragsændringer i udgangsåret, angives dette i dokumentationen, og effekterne kvantificeres. I den forbindelse skal der også oplyses om antagelserne om udviklingen i beholdningen af instituttets egne obligationer (beholdning i kr.) samt virkninger heraf på instituttets renteindtægter. Endelig skal instituttet redegøre for andelene af variabelt og fastforrentede aktiver og passiver og betydningen heraf for udviklingen i renteindtægter og renteudgifter.

5. Anvendte metoder til beregning af gebyrindtægter og gebyrudgifter.
6. Anvendte metoder til beregning af kursreguleringer, herunder en fyldestgørende beskrivelse og motivation af de underliggende antagelser om udviklingen i aktivsammensætningen og relevante danske og udenlandske renter, jf. afsnit 3.5.
7. Desuden skal instituttet som en del af dokumentationen angive og beskrive udviklingen i den samlede beholdningsindtjening i stresstesten, dvs. det samlede afkast i kr. af instituttets egenbeholdning af værdipapirer (positionstagning) inklusive renteafkast og gevinster/tab på en eventuel renteafdækning, herunder beskrive bidraget til udviklingen i beholdningsindtjeningen fra de forudsatte renteændringer i de enkelte scenarier og år. I den forbindelse skal instituttet opgøre, hvor stor en del af nettorenteindtægterne som kan henføres til afkast af egenbeholdningen.
8. Gennemførte fusioner i udgangsåret samt planlagte fusioner og de deraf følgende konsekvenser for instituttets resultater.
9. En fyldestgørende beskrivelse af overgangen fra årets resultat til udviklingen i den egentlige kernekapital i de enkelte scenarier og år. Dette omfatter også en beskrivelse af hvordan skattemæssige forhold er behandlet, herunder behandlingen af udskudte skatteaktiver samt eventuelle hensættelser til udskudt skat (jf. post 16.1 under fanen Balance).
10. Ændringer i kapitalforhold, der er kendt med sikkerhed på indberetningstidspunktet, samt en eventuel tilførsel af ny supplerende kapital fra et moderselskab i forbindelse med indfrielse af eksisterende supplerende kapital fra moderselskabet (koncern-intern kapital), jf. afsnit 3.5. Dokumentationen bør indeholde oplysninger om tidspunkt og beløb for ændringer i kapitalforholdene samt tilførsel af en evt. ny supplerende kapital fra moderselskabet.
11. Omkostninger i form af (ordinære eller ekstraordinære) bidrag til Garantiformuen og Afviklingsfonden, samt hvilke antagelser, der ligger til grund for det, i de respektive år og scenarier.
12. Omkostninger forbundet med udstedelse af supplerende sikkerhedsstillelse for instituttets SDO/SDRO-udstedelser og eventuelle OC-krav i de respektive scenarier

og år inklusive udgangsåret. Omkostninger ved udstedelser til dækning af LCR-gulvkravet beskrives ligeledes. Estimatet af meromkostningerne skal motiveres ud fra den økonomiske situation og forventede fundingomkostninger i det pågældende scenarie. For stress-scenarierne kan der f.eks. tages udgangspunkt i fundingmulighederne under finanskrisen.

Desuden beskrives instituttets "ekstra beredskab" af supplerende sikkerhed, hvis instituttet har indberettet noget herunder.

13. Eventuelle modtagne garantier mod tab på udlån (tabsgarantier). Dokumentationen skal indeholde en beskrivelse af anvendte metoder og antagelser ved beregning af effekter af tabsgarantierne i stresstesten. Hvis afregning af tabsgarantierne sker med en tidsmæssig forsinkelse, skal det fremgå af dokumentationen, herunder angives en eventuel afregning af garantierne, som først har virkning efter fremskrivningsperiodens udløb. Desuden specificeres instituttets betaling for modtagelse af garantierne for årene 2019-2022.
14. Eventuelle modregningsaftaler med et pengeinstitut, som indebærer, at tab på udlån formidlet af pengeinstituttet og ydet af realkreditinstituttet helt eller delvist kan modregnes i fremtidige provisionsbetalinger til pengeinstituttet. Beskrivelsen skal indeholde de samme elementer som for tabsgarantier, jf. ovenfor.
15. Nedskrivninger (i kr.) som kan henføres til hensættelser på tabsgarantier mv. afgivet til (koncernforbundne eller ikke-koncernforbundne) kreditinstitutter i de respektive scenarier og år.
16. Eventuelle ændringer i bidragssatsen, der er kendt og annonceret på indberetningstidspunktet og indregnet i stresstesten, samt effekterne heraf på renteindtægterne.
17. Beskrivelse og dokumentation af følsomhedsanalysen med hensyn til nedskrivninger i stress-scenarie 1, jf. afsnit 3.7.
18. Hvis modpartsrisiko er vigtig for udviklingen i instituttets REA, LGD og/eller EAD i stresstesten anføres dette i dokumentationen. Samtidig beskrives og kvantificeres effekten af modpartsrisiko, ligesom udviklingen i REA, LGD og EAD uden indregning af modpartsrisiko oplyses.

19. Beskrivelse og kvantificering af effekterne på kapitalen og den samlede risikoeksponering af den gradvise indfasning af kapitaldækningsreglerne i medfør af CRR/CRD4 og den danske implementering heraf, ligesom effekterne under fuldt indfasede CRR/CRD4 regler beskrives og kvantificeres, jf. afsnit 3.5.
20. Beskrivelse og kvantificering af effekterne på kapitalen af den gradvise indfasning af NPE-bagstopperen (inklusive overgangsordningen), jf. afsnit 3.6. Ligeledes beskrives og kvantificeres effekterne på kapitalen under antagelse af en fuld indfasning af NPE-bagstopperen.
Beskrivelse af antagelserne bag beregningerne af effekterne af ny regulering, jf. afsnit 3.6. Beskrivelsen skal omfatte antagelserne bag de beregnede effekter på kapitalen, den samlede risikoeksponering og solvensbehovet i både basisscenariet og stress-scenarie 1 samt under både gradvis og fuld indfasning. Beskrivelsen skal desuden give en skønsmæssig vurdering af betydningen af de enkelte delelementer (NPE-bagstopper, CRR2/CRD5, elementerne i Basel IV, EBA retningslinjer om IRB-modeller og ny definition af misligholdte eksponeringer) for de førnævnte effekter. Ved opgørelsen af de fuldt indfasede effekter pr. 1. januar 2024 beskrives også effekterne af den fulde indfasning af kapitaleffekten af IFRS 9 (hvor relevant).
21. En fyldestgørende beskrivelse af, hvordan IFRS 9 er indarbejdet i stresstesten. I den forbindelse beskrives effekterne af overgangsordningen for indfasning af kapitaleffekten af IFRS 9, hvor relevant, ligesom de fuldt indfasede kapitaleffekter af IFRS 9 anføres.
22. En beskrivelse af hvordan landbrugsscenariet, jf. afsnit 3.3, er anvendt i stresstesten.
23. Som en beregningsteknisk forudsætning skal priserne på instituttets domicilejendomme følge udviklingen i scenariernes huspriser. Hvis instituttet har egne modeller og skøn for udviklingen i instituttets domicilejendomme i scenarierne, kan disse beskrives som en del af dokumentationen, herunder angives det, hvor meget resultaterne påvirkes ved anvendelse af instituttets egne skøn frem for den forudsatte udvikling i huspriserne.
24. En beskrivelse af fundingomkostningerne ved en eventuel udstedelse af gældsforpligtelser til dækning af NEP- og gældsbufferkrav, både i udgangsåret og de respektive scenarier. De forventede fundingomkostninger skal motiveres ud fra den

økonomiske situation på udstedelsestidspunktet i de forskellige scenarier. For stress-scenarierne kan der f.eks. tages udgangspunkt i fundingmulighederne for sammenlignelige gældsinstrumenter under finanskrisen. Desuden anføres det, hvis midlerne fra udstedelse af gældsinstrumenter til dækning af NEP- og gældsbufferkrav samtidig anvendes som supplerende sikkerhedsstilling for instituttets SDO/SDRO-udstedelser. I givet fald beskrives omfanget (niveau i kr.) og under hvilke aktiver i fanen "Supplerende sikkerhed", disse midler er posteret.

25. En opgørelse af hvordan dagsværdiregulering som følge af renteændringer påvirker balanceført udlån og EAD.
26. En beskrivelse af, hvordan instituttet i resultaterne har indarbejdet den tidsmæssige profil i det første år i stress-scenarie 1, hvor konjunkturtilbageslaget indtræffer fra midten af 2021. Herunder beskrives hvordan den kvartalsvise udvikling i 2021 i stress-scenarie 1 for en række nøgletal for dansk økonomi er indarbejdet i stresstesten, jf. informationen under fanen "Nøgletal kvartalsvis" i scenarietabellen.
27. COVID-19 krisen i 2020 har for de fleste institutter givet anledning til en forøgelse af de akkumulerede nedskrivninger og hensættelser ved indgangen til stresstestperioden. Som følge af bl.a. andet offentlige hjælpepakker har krisen ikke nødvendigvis vist sig i de økonomiske indikatorer, der danner grundlag for institutternes nedskrivningsmodeller. Instituttet skal derfor som en del af dokumentationen angive størrelsen af nedskrivningerne (i mio.kr.) foretaget som ledelsesmæssige skøn i løbet af 2020, som følge af COVID-19 krisen, herunder angive hvordan disse nedskrivninger fordeler sig på henholdsvis stadie 1, 2 og 3. Desuden skal instituttet beskrive et eventuelt samspil mellem de bogførte ledelsesmæssige skøn i udgangspunktet og nedskrivningerne i basisscenariet og de to stress-scenarier, særligt i den situation hvor offentlige hjælpepakker bortfalder, jf. antagelserne for stresstesten.
28. En beskrivelse af hvordan ekspertvurderinger er indarbejdet i stresstest-resultaterne som supplement til de rent modelbaserede resultater. Beskrivelsen skal som minimum omfatte eventuelle justeringer (tillæg/fradrag) til nedskrivningerne, men også eventuelle øvrige justeringer (f.eks. til de underliggende modelparametre eller omfanget af misligholdelser) beskrives, hvis de er væsentlige for resultaterne. I givet fald kvantificeres effekterne af ekspertvurderingerne, som minimum på summarisk vis, sådan at eksempelvis nedskrivningerne før henholdsvis efter ekspertvurderingen fremgår. Beskrivelsen skal desuden indeholde en begrundelse for indregningen af

eventuelle ekspertvurderinger til resultaterne – f.eks. om justeringen skyldes anvisninger fra Finanstilsynet, eller om justeringen beror på vurderinger fra instituttets egne kreditekspertes.

29. Øvrige nødvendige antagelser, der ikke er specificeret af Finanstilsynet.

Som en del af dokumentationen skal instituttet desuden redegøre for udløb af hybrid kapital og supplerende kapital frem til og med 2023. Det angives, hvorvidt der i fremskrivningsperioden er renteændringer (step-up) på hybrid kapital eller supplerende kapital, ligesom der redegøres for instituttets antagelser om en eventuel indfrielse af lånet på tidspunktet for renteændringen. Beskrivelsen, der bør indeholde oplysninger om udløbsdato, tidspunkt for renteændring samt restgæld for de forskellige typer af kapital, kan eksempelvis ske i form af en tabel som nedenstående. I den forbindelse skal instituttet også anføre, hvorvidt de pågældende kapitalinstrumenter kan medregnes (helt eller delvist) under CRR/CRD4 reglerne og den nationale implementering heraf henholdsvis gradvist og fuldt indfaset, sådan at en eventuel udfasning klart fremgår af dokumentationen. Det oplyses også om kapitalinstrumenterne er tabsabsorberende (høj-trigger kapital) og kan medgå til dækning af søjle 2 kravet på linje med egentlig kernekapital. For de tabsabsorberende kapitalinstrumenter anføres relevante oplysninger om trigger-udmåling og trigger-niveau, herunder om instrumentet antages konverteret eller nedskrevet i stresstestens fremskrivningsperiode.

Lån ID	Type	Udløbsdato	Dato for renteændring	Restgæld mio. EUR	Restgæld mio. DKK
1					
2					
osv.					
Hybrid kapital i alt					
1					
2					
osv.					
Supplerende kapital i alt					

Dokumentationen kan desuden indeholde instituttets bemærkninger til Finanstilsynets fastlagte scenarier og metodemæssige antagelser. Instituttet kan ydermere supplere indberetningen med stresstestberegninger på basis af alternative antagelser, hvis disse vurderes at være mere retvisende for instituttet.

6. Praktiske forhold

Resultatark (Excel), scenarietabel (Excel) og vejledning (PDF) kan hentes på Finanstilsynets hjemmeside under indberetninger.

Dokumentationen kan indsendes i Word- eller PDF-format.

Indsendelsesfristen er 45 bankdage efter årets udgang, medmindre andet er aftalt med Finanstilsynet. Resultater og dokumentation indsendes pr. e-mail til stress-test@ftnet.dk. Hvis krypteret indsendelse ønskes, kan resultater og dokumentation indsendes via eksisterende tunnelkrypteringsløsninger eller til postkassen Finanstilsynet@ftnet.dk, jf. vejledning herom på Finanstilsynets hjemmeside.

Spørgsmål kan rettes til Alexander Gross Karlsson på tlf. 41 93 35 67 eller Simon Krogsgaard på tlf. 61 93 07 00 eller pr. e-mail til stress-test@ftnet.dk.

Bilag 1 – De makroøkonomiske scenarier

Finanstilsynet anvender samme scenarier som Nationalbanken, jf. Nationalbankens analyse "Stresstest – 2. halvår 2020" af 10. december 2020. Scenarierne beskriver udviklingen i dansk økonomi over perioden 2021-23.

Basisscenarie

Basisscenariet følger Nationalbankens prognose fra december 2020.⁸ Scenariet beskriver en udvikling med genopretning af dansk økonomi efter det store konjunkturtillageslag i 2020 forårsaget af COVID-19-pandemien. Den økonomiske aktivitet stiger over fremskrivningsperioden som følge af fremgang i såvel eksporten som den private indenlandske efterspørgsel. Ledigheden ventes at falde lidt, mens huspriserne fortsat stiger. De korte renter forbliver omtrent uændrede, mens den lange realkreditobligationsrente stiger en smule fra det lave niveau i 2020.

Stress-scenarie 1 – Senere recession

Dansk økonomi er præget af stigende økonomisk aktivitet i første halvdel af 2021 svarende til udviklingen i basisscenariet, men bliver fra midten af 2021 ramt af to typer af negative stød, som reducerer efterspørgslen over stresstestperioden:⁹

1. En stærk svækkelse af tilliden hos danske virksomheder og husholdninger fører til et fald i såvel de private investeringer som det private forbrug, ligesom boligmarkedet påvirkes negativt i form af faldende boligpriser (et indenlandsk stød).
2. Et fornyet konjunkturtillageslag i international økonomi reducerer samtidigt efterspørgslen på vore eksportmarkeder markant, hvilket resulterer i et fald i eksporten i forhold til basisscenariet (et udenlandsk stød).

Konjunkturtillageslaget kan f.eks. være resultatet af en fornyet genoplussen af COVID-19-pandemien i løbet af 2021. I scenarietabellen under fanen "Nøgletal kvartalsvis" fremgår den kvartalsvise udvikling i 2021 i stress-scenariet for en række nøgletal for dansk økonomi. Disse illustrerer tillageslaget i dansk økonomi allerede fra midten af 2021. F.eks. falder den økonomiske aktivitet (BNP) med 0,5 pct. fra andet til tredje kvartal 2021 og med yderligere 1,3 pct. fra tredje til fjerde kvartal. Huspriserne falder samlet set med knap 4 pct. fra 2. kvartal til 4. kvartal 2021. For 2021 som helhed er der tale om en beskeden vækst i både BNP og huspriser. Denne beskeden vækst kan henføres til overhæng fra 2020 (dvs. stigende BNP og huspriser i 2. halvår 2020) samt den gunstige udvikling i løbet af 1. halvår 2021.

⁸ Jf. Danmarks Nationalbank, Udsigter for Dansk økonomi, december 2020.

⁹ Konkret rammer stødene følgende makroøkonomiske variable: eksportmarkedsvæksten, det private forbrug, de private investeringer og huspriserne.

Over de efterfølgende år 2022 og 2023 falder BNP yderligere med 3 pct. (årsniveau). Beskæftigelsen falder betydeligt, og nettoledigheden (ledigheden eksklusive personer i aktive-ring) stiger til 8,5 pct. af arbejdsstyrken i 2023 (som gennemsnit for året).

Boligmarkedet rammes hårdt af både den indenlandske tillidskrise og tilbagegangen i dansk økonomi. Fra 4. kvartal 2020 til 4. kvartal 2023 falder boligpriserne (huspriserne) samlet med knap 25 pct., jf. de nye oplysninger om udviklingen i boligpriserne opgjort pr. 4. kvartal, som nu indgår i scenarietabellen (fanen "Nøgletal"). Renterne antages beregningsteknisk at forblive på samme lave niveauer som i basisscenariet.

Stress-scenariet har karakter af en hård recession.

Stress-scenarie 2 – Tidlig recession

Stress-scenarie 2 adskiller sig fra stress-scenarie 1 ved, at et fornyet konjunkturlibageslag indtræffer allerede i starten af 2021. Det tidlige recessionsscenarie er dermed et hårdere stress-scenarie end stress-scenarie 1.

Konjunkturlibageslaget, som også i dette scenarie er drevet af både en indenlandsk tillidskrise og lavere eksportmarkedsvækst, kan f.eks. være resultatet af en fornyet genopblussen af COVID-19-pandemien i starten af 2021.

Den økonomiske aktivitet (BNP) falder med knap 4 pct. i løbet af 2021 med negative vækstrater for alle årets 4 kvartaler, jf. fanen "Nøgletal kvartalsvis" i scenarietabellen. På årsbasis falder BNP med 1 pct. i 2021 og de negative vækstrater fortsætter fremskrivningsperioden ud. Nettoledigheden stiger til 9,5 pct. af arbejdsstyrken i 2023 (årsgennemsnit).

Fra 4. kvartal 2020 til 4. kvartal 2023 falder boligpriserne samlet med 27 pct.

Renterne antages også for dette scenarie at forblive på samme lave niveauer som i basisscenariet.

Stress-scenariet har karakter af en meget hård recession.

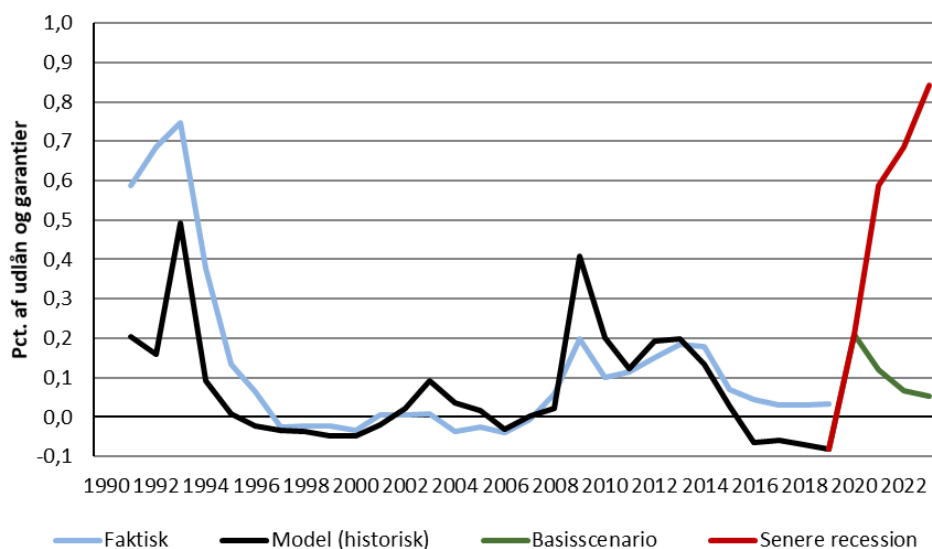
Bilag 2 – Kort om grundlaget for Finanstilsynets nedskrivningsniveauer

De nedskrivningsniveauer, som skal anvendes i følsomhedsanalysen i afsnit 3.7, er beregnet ved hjælp af Finanstilsynets kredittabsmodel for realkreditinstitutter. Resultaterne er udtryk for et skøn for realkreditsektorens gennemsnitlige nedskrivningsniveauer i de anførte makroøkonomiske scenarier (det er kun nedskrivningsniveauerne for stress-scenarie 1, som skal anvendes i følsomhedsanalysen). Beregningerne i kredittabsmodellen er konkret udført i to trin:

- i. Skøn over realkreditsektorens samlede nedskrivningsniveau
- ii. Skøn over nedskrivningsniveauer fordelt efter ejendoms kategorier.

Skønnet over realkreditsektorens samlede nedskrivningsniveau (*trin i*) er beregnet ud fra den historiske sammenhæng mellem realkreditsektorens nedskrivninger (opgjort i pct. af udlån før nedskrivninger) og en række makroøkonomiske variable. Konkret tager beregningerne afsæt i en (logistisk) regressionsmodel, hvor nedskrivningerne forklares ud fra to makroøkonomiske faktorer – den gennemsnitlige lange realkreditobligationsrente og output gab.¹⁰ Modellen er estimeret på årlige data for perioden 1991-2019. Nedenstående figur viser modelens historiske forklaringssevne samt fremskrivningerne af nedskrivningsniveauerne i Finanstilsynets kredittabsmodel for basisscenariet og stress-scenarie 1 – Senere recession.

Nedskrivningsprocent for alle realkreditinstitutter (vægtet)

¹⁰ Følgende variable indgår (med fortegn for regressionskoefficienten i parentes): den gennemsnitlige lange realkreditobligationsrente (+) samt OECD's output gab (-). Finanstilsynets kredittabsmodel består i princippet af to delmodeller – én for årets (nye) nedskrivninger samt én for tilbageførsler af nedskrivninger. Førnævnte variable indgår i modellen for årets nedskrivninger, som er den primære drivkraft bag udviklingen i de samlede nedskrivninger (dvs. de driftsførte nedskrivninger, som opgøres efter tilbageførsler). Modellen for tilbageførsler inkluderer desuden ledighedsniveauet som en forklarende variabel.

Anm.: Historiske data angiver nedskrivninger opgjort efter eventuelle tabsgarantier og modregningsaftaler. 2020 er et modelskøn baseret på 2020-skønnet for dansk økonomi i scenarietabellen.

Modellen undervurderer de høje nedskrivninger i begyndelsen af 1990'erne med en tydelig margin. Til gengæld topper modellen på et højere niveau end de faktiske nedskrivninger under finanskrisen. Modellens skøn har i de senere år (frem til 2019) ligget noget under de faktiske nedskrivninger.

Finanstilsynets kredittabsmodel er estimeret på historiske data for nedskrivningerne opgjort efter indregning af tabsgarantier og modregningsaftaler. I følsomhedsanalysen i afsnit 3.7 skal instituttet anvende de i tabellen anførte modelskøn for stress-scenarie 1 for instituttets nedskrivninger opgjort før indregning af tabsgarantier og modregningsaftaler. Denne forskel afspejler, at modellens skøn for stress-scenarie 1 er påvirket af nedskrivningsniveauerne i begyndelsen af 1990erne, hvor tabsgarantier og modregningsaftaler ikke var lige så udbredte som i dag. Finanstilsynets tilgang med at anvende modelskønnene for nedskrivningerne opgjort før indregning af tabsgarantier og modregningsaftaler er alt andet lige en for institutterne lempeligere tilgang.

Finanstilsynets kredittabsmodel tager ikke højde for de nye nedskrivningsregler i medfør af IFRS 9, som trådte i kraft pr. 1. januar 2018. Med introduktionen af IFRS 9 forventes det, at flere nedskrivninger vil blive konstateret tidligere i konjunkturforløbet i tilfælde af et økonomisk tilbageslag. Finanstilsynets kredittabsmodel er estimeret over en periode, hvor OIV (Objektiv Indikation for Værdiforringelse) var det fremherskende princip¹¹, hvilket bedst kan sammenlignes med nedskrivninger på stadie 3-kunder under IFRS 9. Med andre ord tager modellen ikke højde for, at nedskrivningerne på stadie 2-kunder (og i mindre omfang stadie 1-kunder) vil stige i et hårdt stress-scenarie under IFRS 9. Dette trækker i retning af, at kredittabsmodellens skøn for nedskrivningerne i stress-scenarie 1 skal ses som et underkants-skøn.

Nedskrivningerne stiger allerede i 2021 i stress-scenarie 1. Dette afspejler, at konjunkturtilbageslaget i dette scenarie sker allerede i 2. halvår 2021.

Der foreligger ikke faktiske tal for realkreditsektorens nedskrivninger fordelt på ejendoms-kategorier før 2010. Finanstilsynet har derfor ikke udviklet en særskilt nedskrivningsmodel for hver ejendomskategori. I stedet for er fremskrivningen af nedskrivningerne på ejendoms-kategoriniveau (*trin ii*) baseret på en kalibrering, hvor nedskrivningsprocenterne fordelt efter

---

¹¹ OIV-princippet (eller neutralitetsprincippet) trådte i kraft i 2005. Før da var nedskrivningerne styret af et forsigtigheds-princip.

ejendoms kategorier følger kvalitativt samme udvikling som den samlede nedskrivningsprocent (jf. ovenstående figur), men sådan at niveauet og følsomheden over for konjunkturudviklingen (som afspejlet ved udviklingen i den samlede nedskrivningsprocent) er forskellig på tværs af ejendoms kategorier. Forskellene på tværs af ejendoms kategorier er modelleret med afsæt i tal for konstaterede (eller realiserede) tab for realkreditsektoren fordelt efter ejendoms kategorier tilbage til 1991.¹² F.eks. indebærer kalibreringen, at nedskrivningerne på udlån til industri- og håndværksejendomme generelt fluktuerer mere og på gennemsnittet har et højere niveau end nedskrivningerne på udlån til ejerboliger, fordi de konstaterede tab for industri- og håndværksejendomme historisk har udvist større udsving og har haft et højere gennemsnitligt niveau end de konstaterede tab for ejerboliger.

Generelt er de nedskrivningsprocenter, som fremgår af afsnit 3.7 beregnet for hele real-kreditsektoren under ét, sådan at nedskrivningsprocenterne som udgangspunkt gælder for et "gennemsnitligt" realkreditinstitut¹³. Dette betyder også, at nedskrivningsprocenterne som udgangspunkt gør sig gældende for et institut med en "gennemsnitlig" kreditbonitet i de enkelte ejendoms kategorier. Der er i tallene *ikke* taget højde for institutspecifikke forskelle i kreditboniteten, ligesom der ikke skal tages højde for det i følsomhedsanalysen i afsnit 3.7. I følsomhedsanalysen vil de samlede nedskrivningsprocenter være forskellige på tværs af institutter alene som resultat af, at der er forskelle i udlånets fordeling efter ejendoms kategorier. Særlige institutspecifikke forhold vedrørende kreditboniteten kan adresseres som en del af den ledsagende beskrivelse af følsomhedsanalysen i instituttets dokumentation af resultaterne. Særlige institutspecifikke forhold, herunder instituttets nedskrivningshistorik, indgår som en del af Finanstilsynets anvendelse og vurdering af følsomhedsanalysen.

---

¹² Fordelingen af de konstaterede tab på ejendoms kategorier er delvist estimeret fra 1991 til 1994. Kalibreringen tager desuden højde for de faktiske tal for realkreditsektorens nedskrivninger fordelt på ejendoms kategorier, som foreligger fra og med 2012.

¹³ Generelt er anvendt et vægtet gennemsnit af nedskrivningsprocenterne over institutterne, hvor vægtene afspejler de enkelte institutters udlånsandele målt i forhold til hele realkreditsektorens udlån (for det samlede udlån henholdsvis udlånet fordelt på ejendoms kategorier).